

Název:	VY_12_INOVACE_ČJ_8B_01
Škola:	Základní škola Nové Město nad Metují, Školní 1000, okres Náchod
Autor:	Mgr. Jolana Lásková
Ročník:	8.
Tematický okruh, předmět:	Čtenářská a informační gramotnost, český jazyk
Téma:	Vznik a vývoj jazyků, rozšíření jazyků, jazykové kulturní dědictví
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.2336
Datum:	7. 9. 2011
Anotace:	<p>Žáci zjišťují informace z karet, které jsou rozmístěny po třídě. Karty jsou označeny písmeny H – historie KV - konstatování, výzkum P – příčina ZV – závěr, varování</p> <p>Z každé skupiny vypíše do sešitu tvrzení, které jim přijde nejpřesnější, nejzajímavější, nepřekvapivější. Zápis Podle vytvoří podle rovnice: H-KV-P-ZV.</p> <p>Společně s vyučujícím zhodnotí získané poznatky, provedou vysvětlení a celkové zhodnocení.</p> <p>Společně vytvoří závěrečný zápis.</p>

Vznik a vývoj jazyků, rozšíření jazyků, jazykové kulturní dědictví

Vlastní aktivita:

Žáci zjišťují informace z karet, které jsou rozmístěny po třídě. Karty jsou označeny písmeny
H – historie
KV - konstatování, výzkum
P – příčina
ZV – závěr, varování

Z každé skupiny vypíše do sešitu tvrzení, které jim přijde nejpřesnější, nejzajímavější, nepřekvapivější. Zápis Podle vytvoří podle rovnice: H-KV-P-ZV.

Společně s vyučujícím zhodnotí získané poznatky, provedou vysvětlení a celkové zhodnocení.
Společně vytvoří závěrečný zápis.

Tvrzení KV:

Jazyky vymírají nečekanou rychlostí.

Marie Smithová z Anchorage na Aljašce (90 let) hovořila na mg. pásku ejaštinou (jediná na světě).

V roce 2007 – lidstvo hovoří 6000 jazyky.

½ jazyků je na vymření (asi 3000) .

V roce 2100 má přestat existovat 90% všech jazyků – zůstane asi 600 jazyků.

I rozšířeným jazykům hrozí zánik. Indiánský kmen Navahů zajišťoval za 2. světové války komunikaci ve vysílačkách. Japonské velitelství hledalo speciální kód, kterým by tuto řeč rozluštilo. Jazykem byla havajština, jejímž jazykem hovoří asi 600 000 obyvatel kmene. Maorové (válečníci z Nového Zélandu) – hrdí válečníci a na svou minulost, dnes již zapomněli maorsky.

Na světě je asi 1000 jazyků, jimiž mluví 100 -1000 lidí.

Na světě je asi 500 jazyků, jimiž mluví méně než 100 lidí.

Původním jazykem hovoří často jen staří lidé.

Jazykem Bosuu (Kamerun) mluví jen 8 lidí.

Jazykem čiapankština (Mexiko) mluví asi 150 lidí.

Jazykem wadjigu (Austrálie) mluví 1 člověk.

V Evropě je ohrožena livština, lotyština, kterými hovoří asi 30 lidí.

V Evropě je na vymření asi 50 jazyků (laponské jazyky, gaelština – VB, kavkazské jazyky ...

Tvrzení H:

Aby se jazyk přenášel z generace na generaci, je potřeba, aby jím mluvilo alespoň 100 000 lidí.

½ všech jazyků na světě mluví jen 2500 osob.

Kdysi dávno (celé lidstvo mělo asi 5 milionů lidí) se mluvilo 12000 jazyky

S přibývajícím počtem lidí jazyků ubývá.

Tvrzení P:

Telekomunikace, turistika, televize, obchod dělají ze světa stále menší místo.

Moderní technologie – internet – nabízí stejné informace a zábavu od Čukotky po Ohňovou zemi.

Stejně zboží nadnárodních řetězců najdeme od Aljašky po Austrálii.

Svět se stává stále více stejný.

Lidé se přizpůsobují úspěšnějším a agresivnějším tím, že převezmou jejich jazyk a jejich věci.

Například po příchodu Portugalců do Brazílie zmizely ¾ domorodých jazyků. Nahradila je portugalská, kterou bylo vyžadováno jednání na úřadech a byla vyučována ve školách.

Tvrzení ZV:

Když ztratíme nějaký jazyk, přijdeme tím o celou jednu kulturu, intelektuální bohatství, způsob myšlení.

Ztráta jazyka je jako svržení bomby na muzeum.

Každý jazyk je zásobník myšlenek a znalostí.

Materiály:

Zpráva Komise UNESCO

MF DNES , 31.7.2007, strana 12 , Milan Vodička – Jazyky na porážku

Pracovní list je vlastní tvorbou autora Mgr. Jolany Láskové